

Sygn. akt I.C 125/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Aneta Ineza Sztukowska
Protokolant	starszy sekretarz sądowy Katarzyna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2020 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. w W.

przeciwko J. W.

o zapłatę

oddala powództwo.

SSO Aneta Ineza Sztukowska

Sygn. akt I. C. 125/20

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. w W. wystąpił z pozwem o zapłatę przeciwko J. W., domagając się zasądzenia od pozwanego kwoty 132.107,88 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10% w stosunku rocznym liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie powód domagał się zasądzenia od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, iż w dniu 03 marca 2015 r. pozwany zawarł z powodem umowę kredytu gotówkowego. Na jej podstawie pozwany zobowiązał się do terminowej spłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz powoda. W związku z nienależytym wykonywaniem przez pozwanego zaciągniętego zobowiązania umownego (brak terminowego uregulowania wpłat), skutkującym naruszeniem warunków wymienionej umowy, zadłużenie powstałe na tle jej realizacji, z dniem 03.08.2018 r. zostało postawione w stan pełnej wymagalności. W konsekwencji, pozwany został wezwany do spłaty wymagalnego zadłużenia pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wezwanie do zapłaty nie odniosło oczekiwanego skutku.

Pozwany J. W. nie uznał powództwa i domagał się jego oddalenia oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Argumentując swoje stanowisko w sprawie pozwany przyznał, iż zawarł z powodem w dniu 03.03.2015 r. umowę o kredyt konsolidacyjny. Zanegował jednak zasadność żądania pozwu tak co do zasady jak i co do wysokości. Pozwany podniósł, iż wypowiedzenie umowy kredytu dokonane pismem z dnia 13.06.2018 r. zostało dokonane na nieprawidłowy adres w związku z czym nie mogło odnieść spodziewanego przez powoda skutku.

Ponadto, wypowiedzenie to skierowano na adres budynku, który w końcu 2018 r. został rozebrany, a przy tym wypowiedzenie to miało charakter warunkowy. Dodatkowo, pozwany argumentował, iż powód zaniedbał poinformowania go o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, naruszając w ten sposób wymogi określone w art. 75 c Prawa bankowego. Powyższe rzeczony wypowiedzenie czyniło nie tylko bezskutecznym, ale i przedczesnym, zaś samo żądanie pozwu nieudowodnione co do wysokości.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 03.03.2015 r. (...) Bank (...) S.A. w W. Oddział 1 w S. (zwanym dalej Bankiem) udzielił J. W. (zwanemu dalej Kredytobiorcą) kredytu konsolidacyjnego w kwocie 177.338,79 zł, oprocentowanego wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku i podlegającego spłacie w 96 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych. W umowie kredytu przewidziano przy tym, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu przez Kredytobiorcę zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy, Bank będzie pobierał od kwoty niespłaconych w terminie zobowiązań podwyższone odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Dodatkowo, w przedmiotowej umowie zastrzeżono, że kwoty niespłaconych w całości lub w części rat kredytu – w terminach określonych w planie spłaty lub zawiadomieniu, o którym mowa w §8 ust. 4 i 5 umowy kredytowej – stają się następnego dnia po upływie tych terminów zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym. Na wypadek niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków umowy, w umowie tej przewidziano na rzecz Banku prawo wypowiedzenia umowy w terminie 30 dni, przy czym oświadczenie w tym przedmiocie Bank zobowiązał się przesłać Kredytobiorcy na piśmie przesyłką poleconą na adres wskazany w umowie lub na inny adres wskazany przez Kredytobiorcę po zawarciu umowy. Jednocześnie w umowie zastrzeżono, że w następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia całe zadłużenie z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami i opłatami staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, od którego Bank nalicza i pobiera odsetki według stopy procentowej odpowiadającej wysokości odsetek maksymalnych (dowód: umowa o kredyt konsolidacyjny z dnia 03.03.2015 r. k. 6-8, w szczególności §1, §5, §12, §17 i §18).

W umowie szczegółowo opisanej powyżej zastrzeżono, że wszelkie dotyczące umowy oświadczenia, zawiadomienia, informacje i pisma, Bank będzie przysyłać Kredytobiorcy na adres wskazany w umowie lub na inny adres wskazany przez Kredytobiorcę po zawarciu umowy. Jednocześnie, Kredytobiorca zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić Bank o zmianie swojego nazwiska, adresu zamieszkania, adresu korespondencji oraz miejsca pracy, z tym zastrzeżeniem, że w razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 2, korespondencja będzie wysyłana do Kredytobiorcy na ostatni wskazany adres. W przedmiotowej umowie jako adres Kredytobiorcy wskazano przy tym: S. ul. (...) (dowód: umowa o kredyt konsolidacyjny z dnia 03.03.2015 r. k. 6-8, w szczególności §20).

Już po zawarciu umowy kredytu konsolidacyjnego, o jakiej mowa powyżej, a mianowicie dnia 07.04.2017 r., J. W. wystąpił do (...) Bank (...) S.A. w W. Oddział 11 w W. o udzielenie kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym. We wniosku kredytowym J. W. wskazał swój następujący adres zamieszkania: ul. (...) W. (dowód: wniosek o udzielenie kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym k. 94). Adres ten naniesiono do systemu bankowego także jako adres do obsługi kredytu konsolidacyjnego z dnia 03.03.2015 r. (dowód: historyczne zmiany danych klienta k. 87-93).

Wobec zaległości w spłacie kredytu z dnia 03.03.2015 r., pismem z dnia 16.05.2018 r., przesłanym na adres: W. ul. (...) r., Bank wezwał J. W. do spłaty zaległości obejmującej kwoty następujące: 5.155,58 zł – kapitał i 2.232,42 zł – odsetki od zadłużenia przeterminowanego. W piśmie tym zawarto informację o możliwości wystąpienia o restrukturyzację zadłużenia w terminie 14 dni od jego doręczenia (dowód: pismo z dnia 16.05.2018 r. k. 86).

Pismem z dnia 13.06.2018 r., przesłanym na adres: W. ul. (...) r., Bank wypowiedział J. W. umowę kredytu konsolidacyjnego z dnia 03.03.2015 r. z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, rozpoczynającego się od dnia następującego po doręczeniu tego pisma. W piśmie tym wskazano, iż wymagalne zadłużenie J. W. na dzień 13.06.2018 r. wynosi 7.427,55 zł i zastrzeżono, że spłata zadłużenia spowoduje, iż wypowiedzenie traci moc. Przedmiotowe pismo, pod wskazanym adresem, odebrała osoba o personaliach innych aniżeli J. W., przy czym na

zwrotnym poświadczeniu odbioru korespondencji nie wskazano, w jakiej relacji pozostaje ona z J. W. (dowód: pismo z dnia 13.06.2018 r. k. 9-11).

Następnie, pismem z dnia 14.08.2018 r., przesłanym na adres: W. ul. (...) r., Bank wezwał J. W. do zapłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu konsolidacyjnego szczegółowo opisanego powyżej w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. W wezwaniu tym zadłużenie określono na kwotę 128.347,73 zł, w tym kapitał – 124.347,73 zł, odsetki umowne za korzystanie z kapitału – 4.094,76 zł i odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego – 531,11 zł. Pismo to, pod wskazanym adresem, odebrała osoba o personaliach innych aniżeli J. W., przy czym na zwrotnym poświadczeniu odbioru korespondencji nie wskazano, w jakiej relacji pozostaje ona z J. W. (dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 14.08.2018 r. k. 12-14).

Budynek mieszczący się pod adresem ul. (...) w W. z początkiem roku 2018 został poddany rozbiórce, która zakończyła się pod koniec maja 2018 r. Aktualnie J. W. zamieszkuje pod adresem: M. (...) (...) (...) S. (vide: twierdzenia pozwanego z odpowiedzi na pozew nie zakwestionowane przez powoda, adnotacja na kopercie sądowej k. 54).

Dnia 14.11.2018 r. Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych potwierdzający istnienie po stronie J. W. zadłużenia z tytułu umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r. na kwoty następujące: należność główna – 124.347,73 zł i odsetki za okres od 15.02.2018 r. do 14.11.2018 r. – 7.760,15 zł. Wyciąg ten wystawiono uwzględniając zapisy na kontrakcie kredytowym dotyczącym umowy z dnia 03.03.2015 r. (dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 32, historia operacji na kontrakcie kredytowym k. 34-37).

Sąd zważył, co następuje:

1) w zakresie oceny materiału dowodowego:

Zgromadzone w sprawie niniejszej i przywołane w ustaleniu części uzasadnienia dowody z dokumentów ocenił Sąd jako wiarygodne. Strona pozwana nie negowała ich bowiem (tj. tego, że zostały sporządzone), skupiając się jedynie na podważaniu ich skuteczności, co zostanie omówione w dalszej części uzasadnienia.

2) w zakresie oceny prawnej żądania pozwu

Zgodnie z treścią z art. 69 ust. 1 i 2 cyt. ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (ust. 1). Umowa kredytu powinna przy tym być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Biorąc pod uwagę treść powyższego przepisu stwierdzić należało, że umowa zawarta przez strony postępowania niewątpliwie spełniała wymogi umowy kredytowej. Celem kredytu udzielonego pozwanemu przez powoda była bowiem m. in. spłata dotychczasowego zadłużenia kredytobiorcy i w tym zakresie umowa została zrealizowana. Powyższe pozostawało między stronami postępowania bezsporne.

Podkreślenia wymaga w tym miejscu, iż żądanie swoje powód wywodził z faktu postawienia całego zobowiązania z tytułu umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r. w stan wymagalności w związku z wypowiedzeniem umowy o kredyt łączącej go z pozwanym. Rzecz jednak w tym, iż – w przekonaniu Sądu – powód dokonał wypowiedzenia w sposób wadliwy, a w konsekwencji – nieskuteczny.

W pierwszej kolejności zauważenia wymaga, iż zapisy umowy kredytowej łączącej strony postępowania są jednoznaczne i precyzyjne jak chodzi o sposób korespondowania ze sobą. Mianowicie, w §20 umowy z dnia 03.03.2015

r., wprost wskazano że wszelkie dotyczące umowy oświadczenia, zawiadomienia, informacje i pisma, powód będzie przysyłać pozwanemu na adres wskazany w umowie lub na inny adres wskazany przez pozwanego po zawarciu umowy. Jednocześnie, pozwany zobowiązał się niezwłocznie zawiadomić powoda o zmianie swojego nazwiska, adresu zamieszkania, adresu korespondencji oraz miejsca pracy, z tym zastrzeżeniem, że w razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 2, korespondencja będzie wysyłana do pozwanego na ostatni wskazany adres. W przedmiotowej umowie jako adres pozwanego wskazano przy tym: S. ul. (...). Tymczasem, oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytu powód przesłał pozwanemu na adres: W. ul. (...), a zatem na adres inny aniżeli wskazany w przedmiotowej umowie. Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy niniejszej nie wynika przy tym, by na potrzeby realizacji umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r. pozwany modyfikował swoje dane adresowe wskazane w przedmiotowej umowie. W szczególności, zdaniem Sądu, za dokument taki nie może zostać uznany sygnowany przez pozwanego wniosek o udzielenie kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, opatrzony datą 07.04.2017 r. Owszem, we wniosku tym pozwany jako swój adres zamieszkania wskazał adres: W. ul. (...), ale z treści tego wniosku nie wynika, aby intencją pozwanego było, by zawarte w nim oświadczenie co do danych adresowych odnosiło się także do uprzednio zawartej umowy z dnia 03.03.2015 r. Zważywszy na dalekosiężne konsekwencje wynikające z zapisów §20 umowy łączącej strony postępowania przyjąć zaś, zdaniem Sądu, należy, że dokonanie przez Kredytobiorcę zmiany danych adresowych na potrzeby realizacji danej umowy winno być jednoznaczne i nie budzące wątpliwości, a także dające się wprost powiązać z tą właśnie konkretną umową. Na podstawie wniosku kredytowego sygnowanego przez pozwanego w dniu 07.04.2017 r. da się natomiast jednoznacznie i w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzić jedynie tyle, że wskazany w tymże wniosku adres (W. ul. (...)) odnosi się do wykonania umowy o kredyt odnawialny w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, o której zawarciu pozwany się ubiegał; treści tego wniosku (w tym w zakresie danych adresowych) nie da się z kolei powiązać z wykonaniem umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r.

Uwzględniając powyższe stwierdzić należało, że powód skierował do pozwanego wypowiedzenie umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r. na inny adres aniżeli wskazany w umowie, naruszając w ten sposób łączący strony stosunek prawny (a konkretnie §17 ust. 3 w zw. z §20 umowy z dnia 03.03.2015 r.), który w tym zakresie został przez strony ukształtowany swobodnie z uwagi na dyspozytywny charakter art. 61§1 kc. Sankcją za naruszenie przedmiotowej umowy w tym zakresie jest zaś nieskuteczność czynności polegającej na wypowiedzeniu tejże umowy pozwanemu, co w konsekwencji nie mogło doprowadzić do powstania dochodzonego w sprawie niniejszej roszczenia o zapłatę niespłaconego kapitału wraz z odsetkami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie I ACa 585/19, Legalis nr 2327850).

Niezależnie od powyższego, zauważenia wymaga, że powództwo nie zasługiwałoby na uwzględnienie także przy założeniu, że wskazanie przez pozwanego adresu: W. ul. (...) we wniosku kredytowym z dnia 07.04.2017 r. odniosło skutek również dla umowy kredytowej z dnia 03.03.2015 r. Argumentując powyższe w pierwszej kolejności przywołać należy ugruntowany w orzecznictwie pogląd, iż jakkolwiek możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata nie może być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem (co oznacza, że skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać), to jednak wykładnia art. 61 kc prowadzi do wniosku, że osoba wywodząca skutki prawne z oświadczenia woli (w sprawie niniejszej – powód składający oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytu) musi udowodnić, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie III CSK 148/16 Legalis nr 1668520, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie I AGa 159/18, Legalis nr 1886855, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 08 sierpnia 2019 r. w sprawie I ACa 160/19 Legalis nr 2238525, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie I ACa 944/16 Legalis nr 1581382). Przenosząc to na grunt sprawy niniejszej należy przypomnieć, że oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 03.03.2015 r. zostało przez powoda przesłane pozwanemu w dniu 13.06.2018 r. Jak wynika zaś z odpowiedzi na pozew (w tym zakresie niekwestionowanej przez powoda), w tej dacie budynek, na adres którego oświadczenie to przesłano, już nie istniał (dokonano jego rozbiórki). Powyższe – zdaniem Sądu – nakazywało podzielić stanowisko pozwanego, że

przedmiotowe oświadczenie nie zostało doręczone pozwanemu w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią (de facto, z uwagi na rozbiórkę budynku, nie mogło ono w ogóle być fizycznie doręczone pozwanemu lub osobie przez niego upoważnionej). Powyższemu nie przeczy przy tym fakt, iż powód przedłożył zwrotne poświadczenie odbioru korespondencji zawierającej oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia kredytu (k. 10-11). Zwrócić bowiem należy uwagę, że na poświadczeniu tym widnieje podpis odbiorcy wskazujący ewidentnie, iż nie jest to pozwany i jednocześnie nie precyzujący relacji pozwanego z owym odbiorcą (dorosły domownik, członek rodziny itp.). Nie sposób w tej sytuacji zweryfikować, w jakich okolicznościach i gdzie odbiór przedmiotowej korespondencji został pokwitowany, a w szczególności, czy nastąpiło to w warunkach umożliwiających pozwanemu zapoznanie się z jej treścią. Innymi słowy, w przekonaniu Sądu, powód nie zdołał w niniejszym postępowaniu wykazać, iż doręczył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu kredytu w warunkach, o jakich mowa w art. 61§1 kc. Jego zaś obciążał ciężar dowodu w powyższym zakresie (art. 6 kc). W tej zaś sytuacji oświadczenie to nie mogło odnieść skutków prawnych, co żądanie pozwu czyniło bezzasadnym.

W ocenie Sądu, nie zdołał też powód w sprawie niniejszej wykazać, by wypowiedzenie umowy kredytu dokonane pismem z dnia 13.06.2018 r. zostało poprzedzone wezwaniem, o jakim mowa w art. 75 c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 2357 ze zm.), stanowiące warunek konieczny następczego wypowiedzenia umowy kredytu. Powód wprawdzie załączył do akt sprawy kopię wezwania sporządzonego z uwzględnieniem treści powyższego przepisu, ale wezwanie to przesłano pozwanemu na adres: W. ul. (...), a zatem niezgodnie z wiążącą strony postępowania umową (vide: uwagi wcześniejsze). Nie mogło ono zatem zostać uznane za skuteczne. W powyższym wniosku gruntuje też okoliczność, iż powód – mimo negocjowania przez pozwanego wprost w odpowiedzi na pozew okoliczności otrzymania przedmiotowego wezwania – nie przedłożył Sądowi zwrotnego poświadczenia odbioru tej korespondencji (czy choćby wydruku z tzw. „śledzenia przesyłki”).

W zaistniałym stanie rzeczy, żądanie pozwu – ewentualnie – mogłoby zostać w stosunku do pozwanego uwzględnione tylko w zakresie rat kredytu zapadłych i nieuiszczonych wraz z należnościami ubocznymi. Po pierwsze jednak, powód nie przedstawił żadnej kalkulacji, która umożliwiłaby Sądowi dokonanie obrachunku wysokości zadłużenia pozwanego z tytułu zapadłych rat, odsetek kapitałowych i ewentualnych odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Po drugie, mieć trzeba na względzie, że podstawa faktyczna pozwu w sprawie niniejszej (którą sąd jest związany – art. 321 kpc) nie obejmowała powyższej sytuacji, lecz okoliczność powstania po stronie powoda roszczenia o zapłatę całego kapitału kredytu (w tym jeszcze niewymagalny wobec uznania, iż do wypowiedzenia umowy kredytu nie doszło), jak też odsetki od zadłużenia przeterminowanego rozumianego jako cały kapitał kredytu (w tym jeszcze niewymagalny wobec uznania, iż do wypowiedzenia umowy kredytu nie doszło). Skoro zaś wskazana przez powoda podstawa faktyczna udowodniona nie została, to powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Rację przyznać należy pozwanemu, że żądanie pozwu nie zostało wykazane ani co do zasady, ani co do wysokości. Stąd też orzeczono jak w sentencji.

Już tylko na marginesie, celem ustosunkowania się do wszystkich zarzutów zgłoszonych przez pozwanego, wskazać godzi się, że nie podziela Sąd stanowiska pozwanego, iż wypowiedzenie umowy kredytu z dnia 13.06.2018 r. miało charakter warunkowy. W wypowiedzeniu tym nie zawarto bowiem sformułowania, iż zaktualizuje się ono dopiero w wypadku nieuregulowania przez pozwanego zaległych należności w określonym terminie. Jego treść nie wzbudza wątpliwości jak chodzi o intencję powoda; jest też ono jednoznaczne i czytelne jak chodzi o rozpoczęcie biegu terminu wypowiedzenia (30 dni od daty doręczenia pisma). Powyższej oceny nie zmienia okoliczność, iż w wypowiedzeniu tym wskazano, że w wypadku uregulowania zadłużenia w okresie biegu wypowiedzenia „traci ono moc”. Zapis ten odczytywać należy bowiem jako wolę kontynuowania umowy przez powoda w sytuacji spłaty zadłużenia, a nie wolę wypowiedzenia umowy in spe, dopiero gdy powód nie dokona spłaty zadłużenia w zakreślonym mu terminie. Powyższe pozostaje jednak bez wpływu na ocenę żądania pozwu albowiem rzeczony wypowiedzenie ocenione zostało jako bezskuteczne z innych przyczyn (o czym mowa była uprzednio).

SSO Aneta Ineza Sztukowska